

Centrālā statistikas
pārvalde

Statistikas publicēšanas process, vienotu vārdnīcu un klasifikāciju izmantošana

Uldis Ainārs,
Informācijas un komunikācijas departaments

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Reģionālās
attīstības fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Centrālā statistikas
pārvalde

Kāpēc oficiālās statistikas portāls

Latvijā statistikas sagatavošanā ir iesaistītas 40+ iestādes.

Statistika tiek publicēta atbilstoši iestāžu pieejamajiem resursiem:

- Speciāli veidotas tīmekļa vietnes
- XLS datnes mājas lapā
- DOC vai PDF datnes

Statistikas lietotāju intereses?

Centrālā statistikas
pārvalde

Kāpēc oficiālās statistikas portāls

Oficiālā statistika - skaitļi un ne tikai skaitļi

Tikai skaitļi nav viennozīmīgi interpretējami?

- Ar ko atšķiras CSP un NVA bezdarba līmenis?

CSP dati, tikai par reģioniem, NVA pa novadiem.

Sakombinēšu vienā tabulā un ... Vai secinājumi var sanākt pareizi?

Statistiku bez metadatiem neiespējami pareizi interpretēt

Centrālā statistikas
pārvalde

Kāpēc oficiālās statistikas portāls

Vai tikai statistikas tabulas (laikrindas) un metadati būtu lietotājiem draudzīgi?

- Kurā no Latvijas novadiem bija visaugstākā dzimstība?
- Kā uzzināt, kad tiks publicēti jaunāki dati?
- Kādas ir jaunākās tendences datos vai nozarē?

Kāda būtu Jūsu rīcība?

Centrālā statistikas
pārvalde

Kāpēc oficiālās statistikas portāls

Statistika (tabulas, laikrindas) un metadati

-Kurā no Latvijas novadiem bija visaugstākā dzimstība?

Meklētājs, tabulāri dati, apskatīties uz kartes

-Kā uzzināt, kad tiks publicēti jaunāki dati?

Publicēšanas kalendāri

-Kādas ir jaunākās tendences datos vai nozarē?

Preses relīzes, datu stāsti, kalendāri

Centrālā statistikas
pārvalde

Oficiālās statistikas portāla saturs veidi

Lietotāju skaits

Preses relīzes – starpnieks mediji
Galvenie rādītāji/datu stāsti – saturs
vispārīgās izpratnes veicināšanai.
«Patīk» googlim

Publikācijas – populārs/tematisks
saturs. Re prezentācija.

Statistikas datubāze – pētīt ar konkrētu
mērķi, atkalizmantojami

Ģeotelpiskie dati – analīze no teritoriju
salīdzinājuma līdz uzņēmējdarbības
plānošanai

Pētniecības katalogs – ekspertiem

Metadati, datu publicēšanas kalendāri

Anālītiskais potenciāls

Centrālā statistikas
pārvalde

Oficiālās statistikas portālā iekļaujamie satura veidi

Par satura veidiem informācija jāsniiedz arī
aptaujas veidlapā.

Galvenie rādītāji/datu stāsti Publikācijas

Izmantojami, lai publicētu saturu, kas nav
piemērots statistikas tabulām.

Piemēram

TOP10 – skatītākās filmas.

Kinoteātru TOP15 – pēc apmeklējuma skaita.

No iestāžu sistēmām pieejamā statistika

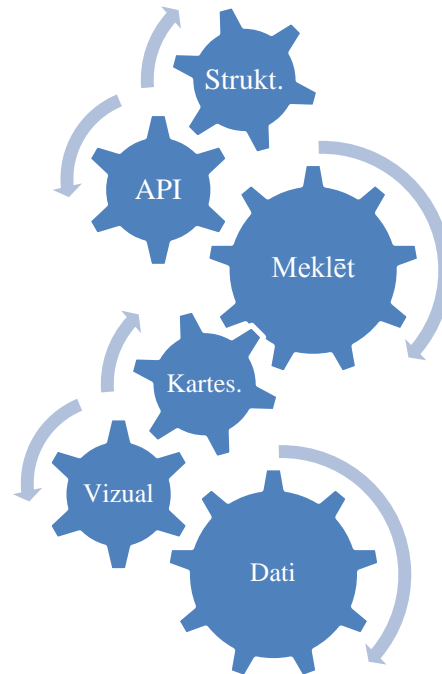

Centrālā statistikas
pārvalde

Oficiālās statistikas portāls, komponentu mijiedarbība

Preses relīzes
Galvenie
rādītāji/datu stāsti
Publikācijas
Statistikas datubāze
Ģeotelpiskie dati
Pētniecības katalogs

Metadati,
Datu publicēšanas
kalendāri

Statistikas portāls

Statistikas
lietotājs

Žurnālists
Students
Pētnieks
Ierēdnis
Analītiķis

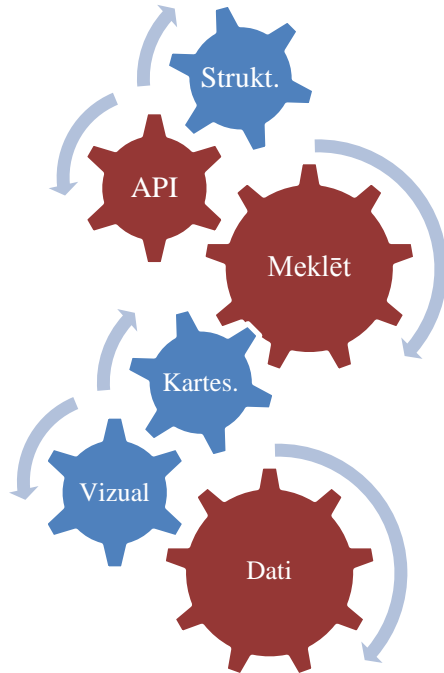

Centrālā statistikas
pārvalde

Oficiālās statistikas portāls, mijiedarbības piemērs

Statistikas lietotājam nepieciešami
dati par dzimstību Latvijas novados?

1. Meklētājā ievadīta frāze
«dzimstība novados»

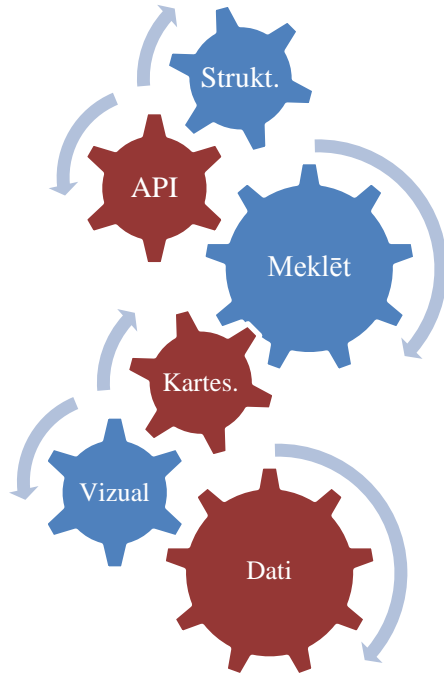

Centrālā statistikas
pārvalde

Oficiālās statistikas portāls, mijiedarbības piemērs

Statistikas lietotājam nepieciešami
dati par dzimstību Latvijas novados?

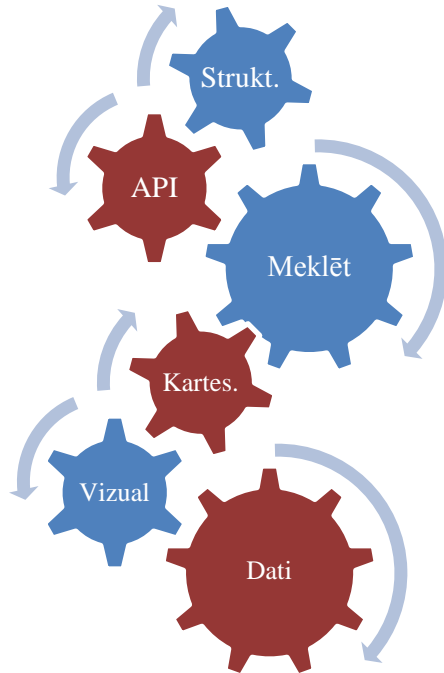
1. Meklētājā ievadīta frāze
«dzimstība novados»

2. Attēlot uz kartes dzimstības
statistiku

Centrālā statistikas
pārvalde

Oficiālās statistikas portāls, mijiedarbības piemērs

Priekšnosacījumi komponentu
mijiedarbībai:

1. Standartizēts saturs. Tabulu veidošanā (strukturālo metadatu sagatavošanā) tiek izmantoti vienoti klasifikatori un vārdnīcas.
2. Satura sagatavošanas procesā iesaistītajiem ir jāsadarbojas

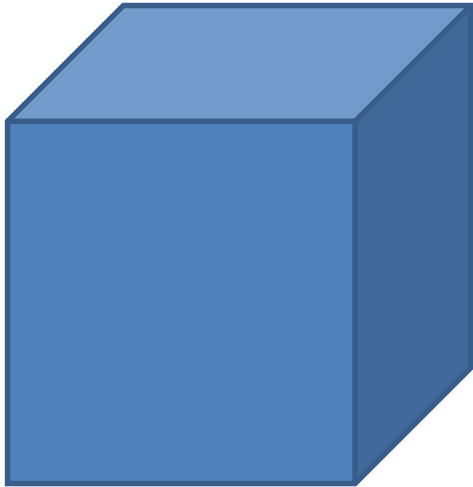
Centrālā statistikas
pārvalde

Statistikas tabulu sagatavošana publicēšanai portālā

1. Satura izpēte, CSP komunicējot ar statistikas iestādi
2. Tabulas strukturālo metadatu aprakstīšana, CSP
3. Tabulas šablona aizpildīšana, stat. Iestāde
4. Tabulu augšupielāde portālā, stat. iestāde

3. un 4. posmu iespējams automatizēt.
Portālā paredzēts izveidot API.

Izņēmumi mazām iestādēm

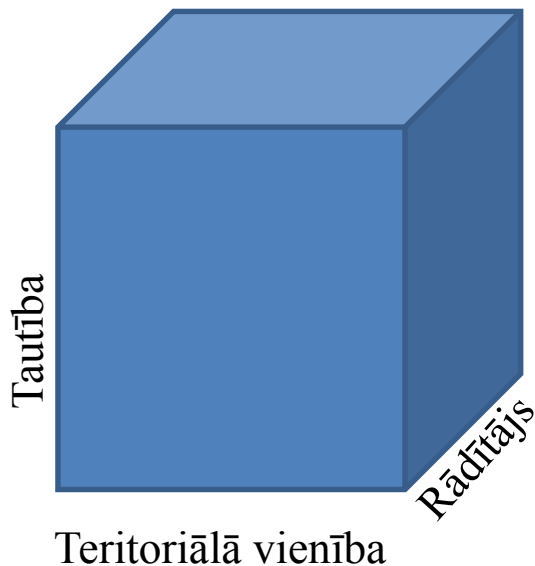

Centrālā statistikas
pārvalde

Standartizēti tabulas strukturālie metadati

http://data1.csb.gov.lv/pxweb/lv/iedz/iedz_riga/RIG040.px/?rxid=3d45a8d3-4c79-42b6-bd53-368ee64bc572

Laika periods n

Laika periods n+1

Tabulas satura analīze

- 4 dimensijas.

1. Teritoriālā vienība
2. Laika periods (gads)
3. Tautība
4. Rādītājs (skaits, īpatsvars).

Centrālā statistikas
pārvalde

Standartizēti tabulas strukturālie metadati

Teritoriālā vienība

Teritoriālā vienība – dati par

- Statistiskajiem reģioniem
- Republikas pilsētām, novadiem, pagastiem un novadu pilsētām
- Rīgas apkaimēm

Jomu regulē šādi normatīvi:

- NUTS klasifikācija
(<http://ec.europa.eu/eurostat/web/nuts/nuts-maps-.pdf>)
- Administratīvo teritoriju un teritoriālo vienību klasifikatora noteikumi
- Rīgas apkaimes (data.gov.lv)

Centrālā statistikas
pārvalde

Klasifikācijas teritoriālā vienība piemērs

CL_Area_Latvia

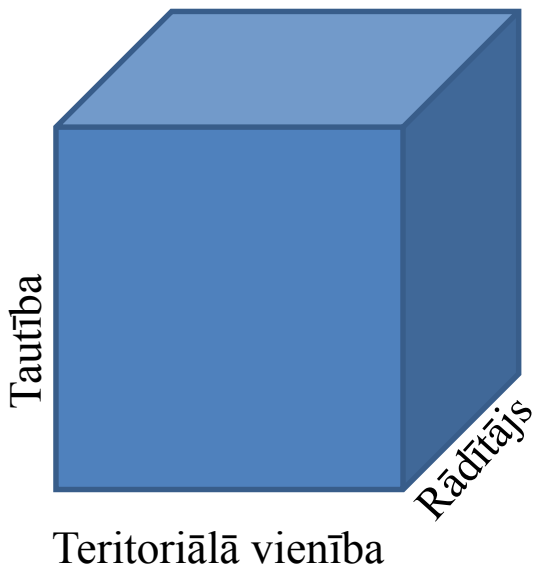
Kods	Vērtība
LV006	Rīgas reģions
LV007	Pierīgas reģions
LV008	Vidzemes reģions
LV009	Zemgales reģions
0090000	Jelgava
0110000	Jēkabpils
0130000	Jūrmala
0170000	Liepāja
0210000	Rēzekne

Centrālā statistikas
pārvalde

Standartizēti tabulas strukturālie metadati Laika periods

Atšķirībā no teritoriālās vienības laika periods nav kodu saraksts, bet gan standartizēts pieraksta veids.

Laika periods N

Gads – YYYY – 2018

Ceturksnis YYYYQq – 2018Q1

Mēnesis YYYYMmm – 2018M01

Līdzīgi ar personu vecumu/vecuma grupām

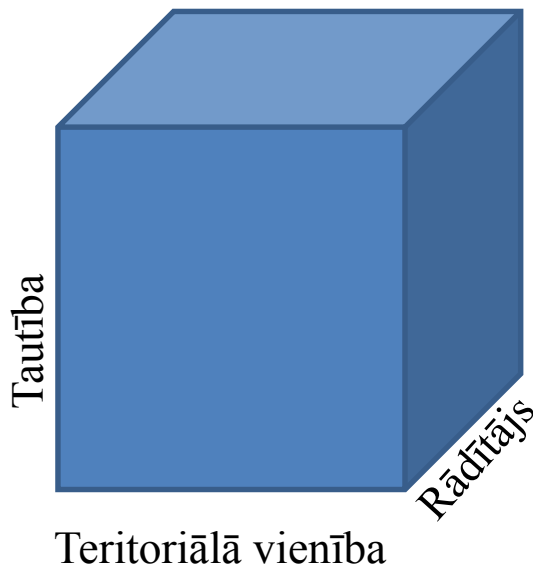
Centrālā statistikas
pārvalde

Standartizēti tabulas strukturālie metadati Tautība

Starptautiskās tautību (ethnicity)
klasifikācija neeksistē

Jāizmanto nacionālā klasifikācija

[https://likumi.lv/ta/id/282521-
noteikumi-par-tautibu-klasifikatoru](https://likumi.lv/ta/id/282521-noteikumi-par-tautibu-klasifikatoru)

CL_Ethnicity

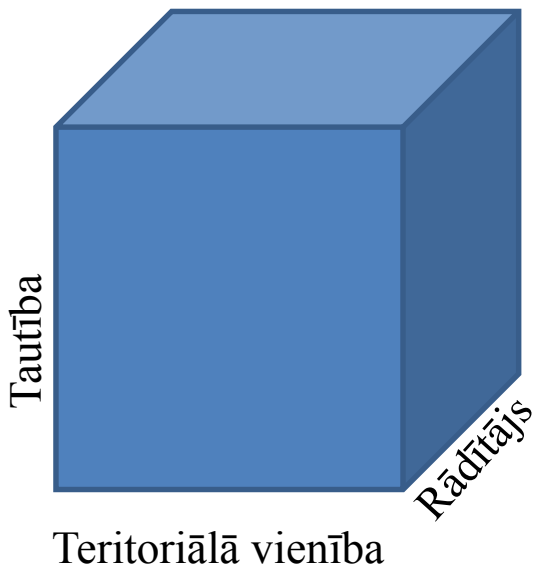
Kods	Vērtība
1	latvietis / latviete
2	lietuvietis / lietuviete
3	igaunis / igauniete
4	amerikānis / amerikāniete
5	austrālietis / austrāliete
6	kanādietis / kanādiete
7	anglis / angliete
8	vācietis / vāciete
9	zviedrs / zviedriete

Centrālā statistikas
pārvalde

Standartizēti tabulas strukturālie metadati Rādītājs (skaits, īpatsvars).

Skaits un īpatsvars neko neraksturo
Šīs vērtības var būt jebkādam
statistiskam fenomenam (dzimušajiem,
mirušajiem, laulībām utt.)
Interpretējami kopīgi ar pārējo dimensiju
vērtībām.

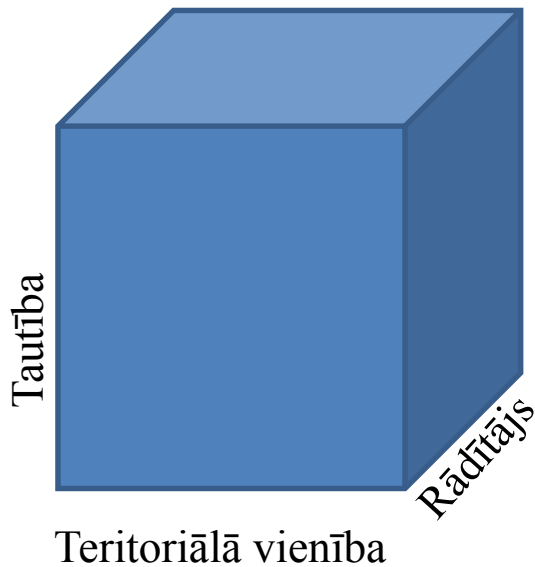

Laika periods N

Centrālā statistikas
pārvalde

Statistikas tabulas saturs pieraksts

Laika periods N

TIME	CL_AREA_Latvia	CL_Ethnicity		
	Skaits	Ipatsvars		
2000	LV	1	1370556	58
2011	LV	1	1285136	62
2016	LV	1	1216443	62
2017	LV	1	1209401	62
2000	LV	17	703117	30
2011	LV	17	557119	27
2016	LV	17	504370	26
2017	LV	17	495528	25
2000	LV006	17	335095	44
2000	0010000	17	335095	44
2000	LV006	1	311855	41

Centrālā statistikas
pārvalde

Vārdnīcas/klasifikācijas, kas tiks izmantotas portālā

- SDMX standartā pieejamās (dzimumi, profesijas, starpt. Klasifikācijas)

Skat.

<https://registry.sdmx.org/FusionRegistry/codelists.htm>

[1](#)

https://sdmx.org/?page_id=3215

- Latvijas mēroga vārdnīcas/klasifikācijas (ATVK, Tautības)
- Statistikas portāla tēmas specifiskas vārdnīcas (iespējams iekļausim aptaujā)

Centrālā statistikas
pārvalde

Statistikas publicēšanas komponente (9 mēnešus veca versija)

Adaptēts kāds no «labās prakses»
risinājumiem:

- [PX-Web](#) izmanto Zviedrijas, Somijas, Dānijas , arī Latvijas statistika;
- [.stat](#) izmanto OECD, Itālijas statistika un no 2017. gada 1. novembra Igaunijas statistika. Info <https://siscc.oecd.org/>
- [Eurostat](#) piedāvātais rīks (izstrādes stadijā, atnācis granta piedāvājums, realizācija 2019Q1);

Projekta ietvaros radīts
«konvertēšanas, apmaiņas»
risinājums

Statistikas konvertēšanas,
apmaiņas, glabāšanas un
publicēšanas komponente

Centrālā statistikas
pārvalde

Eurostat piedāvātais rīks (izstrādes stadijā) – bet...

Šobrīd:

- Funkcionālie testi sadarbībā ar 5 Directorates General (DGs)
- Nākamie soļi:
- Technical performance tests, vulnerability testing

Release Candidate

- Pirmie DG laidīs produkcijā 2018. gada pirmajā pusē

Statistikas konvertēšanas,
apmaiņas, glabāšanas un
publicēšanas komponente

Centrālā statistikas
pārvalde

Eurostat piedāvātais rīks (izstrādes stadijā) – bet...

- Ieviešanas grants Digicom ietvaros 2019Q1 – 2020Q4. Par vēlu....
- Kods tiks kopīgots 2018.g. beigās JoinUp <https://joinup.ec.europa.eu/>
- EUPL licence
- Pagaidām interese no DE, PT, MT

Statistikas konvertēšanas,
apmaiņas, glabāšanas un
publicēšanas komponente

Centrālā statistikas
pārvalde

PXWeb rīks (dalīta 2. vieta)

CSP, tiek izmantota failu sistēmas versija (pilns datu sagatavošanas cikls no plaukta)

- Apstrādes automatizēšana ir problemātiska
 - Datu sagatavošanai ir nepieciešami specifiski rīki
 - Kontrole par pareizību vajag apmācītu personālu
- = Jāvērtē piemērotība portālam

SQL versija (datu ievads jābūvē pašiem)

- **Strukturālie metadati ir nodalīti no datiem, dati tiek glabāti sprotamā struktūrā**
- **Iespējams realizēt automātisku datu apmaiņu un validāciju**
- **Vieglāka atkalizmantošana citās portāla komponentēs.**

Centrālā statistikas
pārvalde

Ģeotelpiskās statistikas publicēšanas komponente

- Latvijas Ģeoportāla Kartes pārlūku –
<https://geolatvija.lv/geo/mapviewer>;
- Oskari karšu aplikāciju platformu
(<http://www.oskari.org/>), Paikkatietoikkuna
(Somijas atvērtās ģeotelpiskās informācijas
portāla) piemērs –
[http://www.paikkatietoikkuna.fi/web/en/map-
window](http://www.paikkatietoikkuna.fi/web/en/map-window) (ģeotelpiskās analīzes iespējas, atvērts
kods);
- STAGE, Slovēnijas Statistikas biroja piemērs –
<http://gis.stat.si/> (būtiski uzlabojumi, atvērtais
kods)

Centrālā statistikas
pārvalde

Paldies

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Reģionālās
attīstības fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē